

Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjennings avgjørelse av 11. mai 2026

Sak: 2026/0119

Klager: A

Saken gjelder: Klage over vedtak om avslag på søknad om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) den 22. august 2025. I vedtaket avsto HK-dir klagers søknad om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring fordi HK-dir vurderte at den omsøkte kvalifikasjonen «Anlagenmechaniker für Sanitär, Heizungs- und Klimatechnik» etter sitt faglige innhold ikke kunne sidestilles med relevant norsk fag- eller svennebrev. HK-dir kom derfor til at kvalifikasjonen ikke oppfylte vilkårene for godkjenning i opplæringslova § 23-3. Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning vurderte at det hadde skjedd en saksbehandlingsfeil. Vedtaket ble derfor opphevet, og saken ble sendt tilbake til HK-dir for ny vurdering. Nemnda fant også grunn til å knytte noen avsluttende bemerkninger til HK-dirs begrunnelsesplikt og informasjonen til søkerne på HK-dirs nettside.

Klagenemndas medlemmer: Henrik W. Bärnholdt, Kristin Seehusen, Miriam Thea Josefin Svenaeus Bakken Wallenborg, Øistein Frank Sundli og Taija-Riitta Blencke.

1 Sakens bakgrunn

- (1) A (heretter klager) søkte 15. juni 2025 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (heretter HK-dir) om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring.
- (2) Av søknaden fremgikk det at klager søkte om å få godkjent kvalifikasjonen «Anlagenmechaniker für Sanitär, Heizungs- und Klimatechnik» (oversatt til «anleggsmekaniker for sanitær-, varme- og klimateknikk»), som han fikk utstedt i Tyskland i 2013. Det fremgikk videre av søknaden at utdannelsen var tatt i årene 2010-2013, og at han hadde hatt praksis under opplæringen og tatt svenne- eller fagprøve.
- (3) HK-dir avsto 22. august 2025 søknaden. Vedtaket var begrunnet i at HK-dir vurderte at klagers kvalifikasjon ikke kunne sidestilles med et norsk svennebrev som rørlegger. HK-dir viste til at uavhengige, faglige eksperter hadde vurdert det faglige innholdet i den tyske kvalifikasjonen. HK-dir viste videre til at den tyske opplæringen manglet tilstrekkelig fordypning i det norske rørleggerfagets hovedområde; sanitæranlegg, jf. læreplan i norsk rørleggerfag vg3.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (4) Klager påklaget vedtaket 11. september 2025. Klager var uenig i HK-dirs vurdering av at kvalifikasjonen ikke hadde tilstrekkelig fordypning i sanitæranlegg, og viste blant annet til at dette var hoveddelen av opplæringen og at kun en liten del omhandlet elektriske installasjoner. Klager viste videre til at det ikke finnes andre utdanninger for å bli rørlegger i Tyskland, og at det derfor er vanskelig å forstå at ingen søkere med rørleggerutdanning fra Tyskland kan få godkjent sin utdanning.
- (5) HK-dir ga klager en utvidet begrunnelse for deres vurdering i e-post av 12. september 2025, og ba klager gi en tilbakemelding dersom han ikke lenger ønsket å opprettholde klagen. Klager bekreftet samme dag at han opprettholdt klagen, og la ved tilleggsopplysninger og -dokumentasjon.
- (6) HK-dir vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble dermed den 16. januar 2026 oversendt Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning sammen med HK-dirs innstilling i klagesaken. I forbindelse med en annen klagesak, ble klagenemnda v/sekretariatet gjort kjent med at HK-dirs innstilling i saken var oversendt til klager uten vedlegg.
- (7) Klager fikk i brev datert 21. januar 2026 informasjon om saksgangen for klagenemnda og frist til å inngi kommentarer til HK-dirs innstilling i saken, eller andre merknader til saken. Klager har ikke sendt inn ytterligere merknader i saken.
- (8) Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning behandlet saken i nemndsmøte 11. mai 2026.

2 HK-dirs begrunnelse for vedtaket

- (9) HK-dirs avslagsvedtak er begrunnet med at klagers omsøkte kvalifikasjon mangler vesentlige elementer fra opplæringen i det norske rørleggerfaget, og at kvalifikasjonen dermed ikke kunne godkjennes som sidestilt med et norsk fag- eller svennebrev, jf. lov. 9 juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (heretter opplæringslova) § 23-3.
- (10) I vedtaket ble klager informert om at faglige eksperter/uavhengige sakkyndige hadde vurdert det faglige innholdet i hans opplæring. Med grunnlag i den fagkyndige vurderingen, mente HK-dir at den tyske kvalifikasjonen favner bredt, og inneholder blant annet ferdigheter og kunnskap om elektriske installasjoner. Sammenlignet med læreplanen for det norske rørleggerfaget, manglet den tyske kvalifikasjonen tilstrekkelig opplæring i hovedområdet sanitæranlegg, jf. læreplan i norsk rørleggerfag vg3.
- (11) I e-post til klager 12. september 2025 har HK-dir gitt en utvidet begrunnelse for hvorfor klagers kvalifikasjon ikke ble godkjent. HK-dir viste til at de faglige ekspertene også hadde vurdert at kvalifikasjonen manglet tilstrekkelig opplæring i «inngående arbeid i tekniske rom» og at kvalifikasjonen virket å «sikte seg mest inn på VVS driftsteknikker eller formannutdanning».

3 Klagers argumentasjon

- (12) Klager mener at utdanningen hans må kunne godkjennes. Klager har i hovedtrekk vist til følgende til støtte for sitt syn:

- (13) Klager fremholder at det ikke finnes andre rørleggerutdanninger i Tyskland enn den han har gjennomført. Klager mener derfor at HK-dirs vedtak om avslag medfører at ingen som har rørleggerutdanning fra Tyskland, kan få utdanningen sin godkjent i Norge. Dette synes klager er vanskelig å forstå. Klager påpeker at rørleggerutdanningen i Tyskland tidligere het «*Klempner*», men at utdanningen endret navn i 2003 til «*Anlagenmechaniker*».
- (14) Klager viser til at HK-dir har vurdert at den tyske opplæringen gir en bredere kompetanse enn det norske lærefaget på grunn av kunnskaper og ferdigheter om elektriske installasjoner. Klager forklarer imidlertid at det kun gjelder en svært liten del av jobben, og utdanningen. Klager anslår at rundt 90-95 prosent av den tyske opplæringen omhandler sanitæranlegg. Klager opplyser også om 60 timer med opplæring i ventilasjons- og aircondition-system.
- (15) I e-post til HK-dir 12. september 2025 la klager ved en nyhetsartikkel om en person som fikk godkjent sin tyske rørleggerutdanning i Norge. Klager opplyser at han har tatt direkte kontakt med vedkommende og fikk bekreftet at de hadde gjennomført samme utdanning. Klager bemerket imidlertid at vedkommende sin utdanning var gjennomført før navneendringen i 2003, og dermed hadde navnet «*Klempner*» (gass- og vanninstallatør). Ifølge klager medførte endringene i utdanningen at det ble lagt til mer i utdanningen, i tråd med markedets utvikling og etterspørsel. Dette medførte likevel ikke at det ble mindre fokus på sanitær og sanitæranlegg i opplæringen. Klager påpekte også at kunnskaper om elektriske installasjoner som HK-dir viser til i vedtaket, kun var et to ukers kurs. Klager la også ved en detaljert oversikt over timeantallet til utdannelsen.

4 HK-dirs innstilling

- (16) HK-dir har i sin innstilling datert 7. januar 2026 opprettholdt sitt tidligere vedtak i saken, og fastholder i det vesentlige begrunnelsen for vedtaket. HK-dir har følgende ytterligere bemerkninger:
- (17) HK-dir beklager lang saksbehandlingstid, og begrunner saksbehandlingstiden i stor arbeidsmengde.
- (18) HK-dir har forklart at det faglige innholdet i den omsøkte kvalifikasjonen vurderes ved at det innhentes læreplan eller lignende dokumentasjon som gir en detaljert fremstilling av opplæringsløpet til den omsøkte kvalifikasjonen i den aktuelle perioden. Læreplanen blir deretter sendt til en sakkyndig komité som vurderer hvorvidt det finnes et aktuelt norsk lærefag i godkjenningsordningen som den utenlandske kvalifikasjonen kan sidestilles med. Klagers kvalifikasjon vurderes med utgangspunkt i læreplanen for perioden 2003-2016, og vurderes opp mot det norske rørleggerfaget.
- (19) I tillegg til at komiteen i sin begrunnelse har vurdert at den tyske opplæringen mangler tilstrekkelig opplæring i sanitærutstyr og inngående utførende arbeid i tekniske rom, og at utdanningen sikter seg mest inn på VVS-driftstekniker eller formannutdanning, ble det også vist til kompetansemål nr. 22. Kompetansemålet referer til et fordypningsfag, og det er avhengig av opplæringsbedriften hvilken fordypning lærlinger får i sitt tredje opplæringsår (minst de siste seks månedene). Komiteen vurderte at «[n]år utdanning er på kun 3,5 år og hvis kandidaten har hatt fordypning i ventilasjonsteknikk, er det åpenbart at det blir for lite opplæring i rørleggerfaget».

- (20) HK-dir opplyste også om at anbefalingen fra den sakkyndige komiteen ble brukt til å danne en negativ presedens. I dette tilfellet innebar det at søknader om godkjenning av den tyske kvalifikasjonen «*Anlagenmechaniker für Sanitär, Heizungs- und Klimatechnik*» med læreplan fra 2003-2016, ikke kunne godkjennes som sidestilt med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. Klagers kvalifikasjon ble utstedt i 2013 og ble følgelig omfattet av den negative presedensen. Vedlagt innstillingen var rapport fra sakkyndig komité datert 16. januar 2020.
- (21) Til klagers anførsel om at andre søkere har fått godkjent sin tyske rørleggerutdanning, har HK-dir opplyst at frem til 2003 kunne en oppnå kvalifikasjonen «*Gas- und Wasserinstallateur*» i Tyskland, og at denne kvalifikasjonen godkjennes som sidestilt med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. Godkjenning av denne kvalifikasjonen har støtte fra den sakkyndige komiteens faglige vurdering. I 2003 ble denne kvalifikasjonen erstattet av kvalifikasjonen «*Anlagenmechaniker für Sanitär-, Heizungs- und Klimatechnik*». HK-dir bemerker at denne endringen medførte at det ble innført en ny læreplan, og at deres presedens for den daværende rørleggerutdanningen ikke kunne brukes for den nye. HK-dir måtte derfor be den sakkyndige komiteen om å foreta en faglig vurdering av den nye læreplanen/kvalifikasjonen. Komiteen vurderte da, som tidligere nevnt, at den nye opplæringen mangler mange av de vesentlige elementene i rørleggerfaget.
- (22) HK-dir poengterer at dersom den omsøkte kvalifikasjonen er den eneste rørleggerutdanningen i Tyskland på nåværende tidspunkt, vil det dessverre innebære at søkere ikke vil få godkjent en tysk rørleggerkvalifikasjon etter opplæringslova § 23-3.

5 Klagenemndas vurdering

- (23) Saken gjelder klage 11. september 2025 over HK-dirs vedtak av 22. august 2025. Klagen er fremsatt rettidig, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd.
- (24) Av forskrift 2. juli 2025 nr. 1462 om enkelte klagenemnder på Kunnskapsdepartementets område (heretter forskriften) § 6 følger det at klagenemnda «skal behandle klager over enkeltvedtak om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring etter opplæringsloven § 23-3». Klagenemnda har i utgangspunktet kompetanse til å «prøve alle sider av saken», jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd første punktum. Dette omfatter både HK-dirs faktiske og rettslige vurderinger, herunder bevisbedømmelsen og skjønnsutøvelsen. Selv om klagenemnda har full kompetanse til å prøve alle sider av saken, vil det likevel ikke innebære en plikt, jf. Innst.O nr. 4 (1994-1995) s. 9
- (25) Klagenemnda vil foreta en selvstendig vurdering av saken, både av det faktiske grunnlaget og den rettslige vurderingen som HK-dir har lagt til grunn for vedtaket, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd.
- (26) I foreliggende sak avsto HK-dir klagers søknad om godkjenning av den tyske kvalifikasjonen «*Anlagenmechaniker für Sanitär, Heizungs- und Klimatechnik*» (oversatt til anleggsmekaniker for sanitær-, varme- og klimateknikk). HK-dir vurderte at den omsøkte kvalifikasjonen ikke oppfyller vilkåret om faglig innhold i opplæringslova § 23-3, og dermed ikke kunne sidestilles i innhold med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. I lys av vurdering gjort av fagkyndig komité mente HK-dir at kvalifikasjonen ikke inneholdt tilstrekkelig opplæring i sanitærutstyr eller inngående utførende arbeid i

tekniske rom. HK-dir vurderte også at den tyske utdannelsen sikter seg mest inn på VVS-driftstekniker eller formannutdanning.

- (27) Klager er uenig i HK-dirs vurdering av det faglige innholdet i hans kvalifikasjon, og mener at vedtaket på dette grunnlag er feil. I tråd med klagen vil klagenemnda ta stilling til om det har skjedd en feil i HK-dirs vurdering av klagers søknad.
- (28) Det rettslige grunnlaget for godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring er opplæringslova § 23-3. Bestemmelsen lyder:
- «Den som har utanlandsk fag- eller yrkesopplæring, kan søke departementet om å få ei godkjenning av opplæringa. Departementet skal godkjenne opplæring som har same nivå og omfang som den norske vidaregåande opplæringa og inneheld mange av dei vesentlege elementa i det aktuelle faget. Opplæring som er godkjent, er sidestilt med norsk fag- eller sveinebrev eller vitnemål.
- Departementet kan gi forskrift om vilkår for godkjenning, saksbehandling, klage og om oppnemning av klagenemnd.»
- (29) Det fremgår av bestemmelsens første ledd at utenlandsk fag- og yrkesopplæring skal godkjennes dersom den utenlandske opplæringen har samme «nivå og omfang» som den norske videregående opplæringen og inneholder «mange av dei vesentlege elementa i det aktuelle faget». Bestemmelsen oppstiller med dette tre vilkår som må være oppfylt for godkjenning av utdannelsen. Den må ha samme nivå, samme omfang og må inneholde mange av de vesentlige elementene i det aktuelle faget. Sistnevnte vilkår er av HK-dir omtalt som et vilkår om faglig innhold. Etter klagenemndas syn gir bestemmelsen videre uttrykk for at det må foretas en konkret sammenligning av den utenlandske kvalifikasjonen opp mot relevante, norske lærefag.
- (30) Etter bestemmelsens andre ledd er departementet blant annet gitt hjemmel til å gi nærmere regler i forskrift om vilkår for godkjenning og saksbehandling. Departementet har ikke benyttet denne kompetansen og det foreligger dermed ikke nærmere vilkår for godkjenning eller krav til saksbehandlingen.
- (31) I foreliggende sak har HK-dir vurdert at klagers kvalifikasjon oppfylder vilkårene om samme nivå og omfang. Det er imidlertid uenighet om hvorvidt klager også oppfylder vilkåret om faglig innhold, nærmere bestemt om den omsøkte kvalifikasjonen «inneheld mange av dei vesentlege elementa i det aktuelle faget».
- (32) Ordlyden «vesentlege elementa i det aktuelle faget» gir etter klagenemndas syn uttrykk for at det er de sentrale delene/fagområdene i opplæringen som må vurderes opp mot det aktuelle, norske lærefaget. Videre tilsier «mange av dei» at den omsøkte kvalifikasjonen ikke må være fullt ut dekkende/tilsvarende i sitt innhold. Det kreves ikke at alle vesentlige deler i den norske opplæringen er dekket i den omsøkte kvalifikasjonen, det er tilstrekkelig at «mange» av disse er dekket for at vilkåret anses som oppfylt.
- (33) Klagenemnda går så over til HK-dirs vurdering av det faglige innholdet i klagers kvalifikasjon.
- (34) HK-dir har i sin innstilling opplyst at Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) i 2020 innhentet en fagkyndig vurdering av den tyske kvalifikasjonen «Anlagenmechaniker für Sanitär-, Heizungs- und Klimatechnik» (anleggsmekaniker for

sanitær-, varme- og klimateknikk), opp mot et norsk svennebrev i rørleggerfaget. Den fagkyndige komiteen vurderte læreplanen fra 2003-2016 og den tyske forskriften som regulerer opplæringen til klagers kvalifikasjon. HK-dir har i innstillingen vedlagt et notat datert 16. januar 2020, hvor komiteens vurdering fremkommer. Det fremgår her at komiteen vurderte at den tyske kvalifikasjonen ikke kunne sidestilles med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. Komiteen ga følgende begrunnelse for sin vurdering:

«Vesentlige faglige elementer som mangler i den utenlandske opplæringen:

Det savnes fortsatt sanitærutstyr og det syntes tynt med inngående utførende arbeid i tekniske rom. Det beskrives i forteksten at man lærer å montere servanter og dusjkabinetter, vi finner ikke dette i læreplan.

Sitat: Kompetansemål nr. 22 referer til et fordypningsfag. Det er avhengig av opplæringsbedriften hvilken fordypning læringer får i sitt tredje opplæringsår (minst de siste seks månedene). Det dreier seg imidlertid ikke om en fagretning, slik at ferdighetene og kunnskapen til faglærte med oppnådd Anlagenmechaniker er fortsatt i stand til å jobbe med hele bredden av arbeidsoppgavene i bransjen. Når utdanning er på kun 3,5 år og hvis kandidaten har hatt fordypning i ventilasjonsteknikk, er det åpenbart at det blir for lite opplæring i rørleggerfaget

Det virker som denne utdanningen sikter seg mest inn på VVS driftsteknikker eller formannutdanning.»

- (35) I innstillingen til klagenemnda har HK-dir videre opplyst at komiteens vurdering fra 2020 har dannet en negativ presedens som innebærer at søknader om godkjenning av den tyske kvalifikasjonen «*Anlagenmechaniker für Sanitär, Heizungs- und Klimatechnik*» med læreplan fra 2003-2016, ikke kan godkjennes som sidestilt med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. Klagenemnda forstår det dermed slik at HK-dir – med grunnlag i komiteens vurdering fra 2020 – automatisk avslår alle søknader som gjelder den omsøkte kvalifikasjonen, uten at det foretas en nærmere vurdering av søknadene.
- (36) Det bemerkes at vurderinger som gjøres etter objektiv dokumentasjon kan bidra til likebehandling av søkere og forhindre at det tas utenforliggende hensyn. En slik ordning synes også forutsatt av departementet i forbindelse med innføringen av den aktuelle godkjenningsordningen i 2016. Godkjenningsordningen ble innført i den tidligere gjeldende opplæringslova av 1998 ved endringslov 17. juni 2016 nr. 67. I forarbeidene til endringsloven – inntatt i Prop.72 L (2015–2016), punkt 6.6., side 44 – har departementet uttalt følgende om forutsetningen for ordningen:

«Departementet er oppteke av at NOKUT skal kunne gjøre riktige vedtak om godkjenning av utlandsk opplæring raskt og effektivt. I denne sammenhengen treng NOKUT sjølv god kompetanse om norsk fagopplæring og om opplæringsordningane i andre land. I tillegg treng NOKUT tilgang til ekspertar som kan gjøre vurderingar av nivå og innhald innanfor det enkelte faget. Det er viktig at desse vurderingane har tillit i arbeidslivet. Mange høyringsinstansar meiner at dei faglege råda vil kunne gjøre slike vurderingar. Departementet meiner at dei som skal gjøre ei slik vurdering, må ha spisskompetanse i det faget som skal vurderast. Råda er sette saman for å representere breidda i utdanningsprogrammet best mogleg. Det gjer at medlemmene har ulik spisskompetanse. Nokre utdanningsprogram femnar dessutan om så mange fag at ikkje alle faga er representerte i råda. Derfor vil ikkje departementet gå inn for å etablere ei ordning der råda alltid skal gjøre den faglege vurderinga. Departementet meiner det er meir formålstenleg at NOKUT bruker faglege ekspertar innanfor relevante fag på grunnlag av forslag frå dei faglege råda. Dermed vil det vere ekspertar i det relevante

faget som gjer dei faglege vurderingane. Fordi ekspertane er foreslåtte av dei faglege råda, må ein kunne vente at dei har tillit i arbeidslivet. På denne måten vil saksbehandlinga kunne gå raskare, av di vurderinga frå dei utpeika ekspertane ikkje vil vere avhengig av møtetidspunkt i dei faglege råda. Departementet vil leggje opp til at NOKUT har dialog med dei faglege råda om kor mange faglege ekspertar som skal veljast ut, og korleis dette skal skje. Ein slik modell krev ingen endringar i mandatet for dei faglege råda, og kostnader i samband med ekspertvurderingar kan handterast innanfor løyvinga til NOKUT.» (nemndas understrekning)

- (37) Etter det opplyste i foreliggende sak er komiteen uavhengig oppnevnt og består av tre medlemmer/personer med fagekspertise i rørleggerfaget. Klagenemnda finner ikke grunn til å betvile den fagkyndige komiteens faglige kompetanse. Klagenemnda har likevel kompetanse til å vurdere kvaliteten av den fagkyndige rapporten, herunder rapportens klarhet, grundighet og etterprøvnbarhet. Videre gir den fagkyndige vurderingen kun et faktisk grunnlag i saken. De rettslige vurderingene som opplæringsloven § 23-3 legger opp, må foretas av HK-dir og kan overprøves av nemnda.
- (38) Selv om klagenemnda som nevnt ikke har grunnlag for å betvile den fagkyndige komiteens faglige kompetanse, vil nemnda bemerke at det er en svakhet ved rapporten at det ikke fremgår hvilken bakgrunn, utdanning og erfaring den enkelte fagkyndige har, og som er grunnlaget for oppnevningen. Det er heller ikke klart for nemnda hvilket mandat de fagkyndige har fått fra NOKUT, eller hvilken innføring og opplæring som er gitt i forkant med tanke på det rettslige grunnlaget for vurderingen.
- (39) Videre mener klagenemnda at det er problematisk at HK-dirs praksis synes å bygge sitt vedtak på en forbeholden og begrenset fagkyndig rapport. Nemnda viser til at de fagkyndige bruker formuleringer som «det syntes tynt», «[d]et virker som» og «hvis». Når det gjelder komiteens vurdering av kompetansemål 22 (fordypningsfag) – som HK-dir har vist til i innstillingen – uttaler komiteen at «[n]år utdanning er på kun 3,5 år og hvis kandidaten har hatt fordypning i ventilasjonsteknikk, er det åpenbart at det blir for lite opplæring i rørleggerfaget» (nemndas understrekning). Her forutsettes det altså for vurderingen at kandidaten har hatt fordypning i ventilasjonsteknikk. Klagenemnda kan ikke se at dette er tilfellet i foreliggende sak, eller at HK-dir har utredet hvorvidt dette er tilfellet i foreliggende sak. For øvrig synes nemnda at den fagkyndige vurderingen er kortfattet og sparsomt begrunnet, hvilket gjør den mindre tillitsvekkende og etterprøvnbar.
- (40) På denne bakgrunn mener klagenemnda at det er svakheter ved den fagkyndige vurderingen, som tilsier at den ikke bør brukes som en negativ presedens for alle fremtidige søknader som gjelder samme utdanning. Nemnda er som følge av dette også i tvil om HK-dir har bygget sitt vedtak på riktig faktum, når HK-dir har bygget sin konklusjon på en forbeholden og begrenset fagkyndig rapport.
- (41) Nemnda har forståelse for at det er hensiktsmessig og effektivt å legge vekt på tidligere fagkyndige vurderinger i likeartede saker. Når rapportene holder høy kvalitet og er tydelig forankret i læreplanens kompetansemål, bidrar en slik praksis til forutsigbarhet og likebehandling. Svakheten ved en slik praksis er imidlertid at de konkrete forholdene i den enkelte sak, ikke vurderes eller hensyntas. HK-dirs praksis synes å innebære at HK-dir i realiteten ikke foretar en konkret og reell vurdering av det faglige innholdet i den enkeltes utdanning, slik opplæringsloven § 23-3 forutsetter. Det er også en klar svakhet ved denne praksisen at den ikke er forankret verken i lov eller forskrift. Nemnda mener derfor at det er viktig å presisere at selv om gode og etterprøvbare fagkyndige vurderinger vil være sentralt for fastsettelsen av det faktiske grunnlaget i disse sakene, må den

nærmere vurdering av de rettslige vilkårene i opplæringsloven § 23-3 foretas av HK-dir. De fagkyndige vurderingene er dermed kun en del av grunnlaget for HK-dirs vurdering av vilkåret om faglig innhold i opplæringsloven § 23-3, og kan ikke alene være styrende for resultatet.

- (42) Klagenemnda er etter dette kommet til at det foreligger en saksbehandlingsfeil, som i utgangspunktet medfører at vedtaket må anses ugyldig. Nemnda kan ikke se at det er grunnlag for at vedtaket likevel kan være gyldig etter forvaltningsloven § 41. Vedtaket må dermed oppheves, og saken sendes tilbake til HK-dir for ny behandling.
- (43) Selv om det er uten betydning for sakens utfall, vil klagenemnda avslutningsvis knytte noen bemerkninger til HK-dirs saksbehandling og klagers øvrige anførsler i saken.
- (44) For det første vil klagenemnda bemerke at den fagkyndige vurderingen – som HK-dir har basert vedtaket på – ble innhentet av NOKUT i 2020. Etter nemndas syn er informasjonen som HK-dir har gitt klager både i vedtaket, utvidet begrunnelse av 12. september 2025 og innstillingen misvisende, og gir ikke klager korrekt informasjon om den fagkyndige vurderingen som vedtaket bygger på. Etter nemndas syn gir informasjonen i vedtaket et inntrykk av at HK-dir har innhentet en fagkyndig vurdering i klagers sak, noe som ikke er tilfellet. Som følge av at HK-dirs vedtak er opphevet på et annet grunnlag, ser imidlertid ikke klagenemnda at det er nødvendig å ta endelig stilling til om dette utgjør en saksbehandlingsfeil i denne saken.
- (45) Nemnda vurderer at også informasjonen som HK-dir har offentliggjort om ordningen på sin nettside er misvisende når det gjelder HK-dirs praksis med bruk av tidligere fagkyndige rapporter innhentet av NOKUT. På nettsiden fremgår det at «[d]et er *direktoratet* som oppnevner fagkyndige for hver kvalifikasjon som er inkludert i denne godkjenningsordningen» (nemndas kursivering). Etter nemndas syn bør HK-dirs praksis med bruk av tidligere fagkyndige rapporter innhentet av NOKUT, og hvordan disse brukes som presedenser for senere saker, tydelig fremgå på nettsiden under informasjon om ordningen.
- (46) Klagenemnda forstår også opplysningene i saken slik at HK-dirs innstilling til nemnda ble oversendt til klager uten vedleggene. Vedlagt innstillingen var blant annet den fagkyndige komiteens rapport, som gir begrunnelsen for den fagkyndige vurderingen som HK-dir har bygget sitt vedtak på. Slik saken er opplyst kan nemnda ikke se at klager på et annet tidspunkt i saken har fått kjennskap til de fagkyndiges vurderinger i sin helhet, slik disse fremgår av vedlagte rapport. Som følge av dette, har klager ikke fått mulighet til å gjøre seg kjent med at den sakkyndige vurderingen fra 2020. Klagenemnda synes dette er problematisk i lys av HK-dirs begrunnelsesplikt, og av hensyn til klagers kontradiksjon og sakens opplysning. I foreliggende sak har den fagkyndige vurderingen vært sentral for HK-dirs vurdering i vedtaket. Som følge av at HK-dirs vedtak er opphevet på et annet grunnlag, ser imidlertid ikke klagenemnda at det er nødvendig å ta endelig stilling til om dette utgjør en saksbehandlingsfeil i denne saken.
- (47) Klagenemnda vil imidlertid minne om at formålet med begrunnelsesplikten i forvaltningsloven § 25 og kravet til samtidig begrunnelse i forvaltningsloven § 24 blant annet er å sette mottaker i stand til å forstå vedtaket og avgjøre om det er grunnlag for å klage. Når HK-dir ikke har gitt søker slike sentrale opplysninger, tilsier dette at klagers kontradiksjon ikke er ivaretatt. Nemnda vil også oppfordre HK-dir til å begrunne sine vurderinger tilstrekkelig allerede i vedtaket, i tråd med forvaltningsloven § 24 og § 25.

HK-dir bør i tråd med forvaltningsloven § 24 ikke legge opp til en praksis der en utvidet begrunnelse for vedtaket først gis etter mottak av klagen, slik som ble gjort i foreliggende ved e-post 12. september 2025 og innstillingen til nemnda.

- (48) Klager har argumentert for at andre søkere tidligere har fått godkjent sin rørleggerutdanning fra Tyskland. HK-dir har i innstillingen til klagenemnda opplyst at frem til 2003 kunne en oppnå kvalifikasjonen «*Gas- und Wasserinstallateur*» i Tyskland, og at denne kvalifikasjonen godkjennes som sidestilt med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. HK-dir har videre opplyst at denne utdannelsen hadde en annen læreplan, som av fagkyndig komité ble vurdert å kunne likestilles med norsk svennebrev i rørleggerfaget. Klager mener på sin side at endringen av navn og læreplan i 2003 kun innebar at det ble lagt til mer innhold i utdannelsen.
- (49) Klagenemnda mener at HK-dirs redegjørelse i innstillingen kan tilsi at det ikke foreligger usaklig eller ulovlig forskjellsbehandling av søkerne i godkjenningsordningen. Etter klagenemndas syn må HK-dir vurdere hver enkelt utdanning og læreplan konkret. Nemnda mener imidlertid at HK-dirs begrunnelse i denne sammenheng er mangelfull. Nemnda kan ikke se at HK-dir har vurdert klagers argumentasjon knyttet til læreplanen. HK-dir viser kun til at det er gjennomført to fagkyndige vurderinger, uten at HK-dir nærmere begrunner hvilke endringer som er gjort i læreplanen og som innebærer at den nye utdannelsen ikke kan godkjennes. Som følge av at HK-dirs vedtak er opphevet på et annet grunnlag, ser imidlertid ikke nemnda at det er nødvendig å ta endelig stilling til om dette utgjør en saksbehandlingsfeil i denne saken. Klagenemnda oppfordrer imidlertid HK-dir til å begrunne dette nærmere i ny behandling.

6 Vedtak

- (50) Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning fatter etter dette følgende vedtak:

HK-dirs vedtak av 22. august 2025 om avslag på klagers søknad om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring oppheves, og saken sendes tilbake til HK-dir for ny vurdering.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

11. mai 2026

Henrik W. Bärnholdt	Kristin Seehusen	Miriam Thea Josefin Svenaues Bakken Wallenborg	Øistein Frank Sundli	Tajja-Riitta Blencke
Nemndsleder	Nestleder	Nemndsmedlem	Nemndsmedlem	Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur